

Ποιότητα ζωής ασθενών με αναπνευστικά νοσήματα

Μακαρίτη Χ. Παναγιώτα
Τσάρτα Ν. Δάφνη

Επιβλέπουσα καθ/τρια: Αβραμικά Μαρία

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της ποιότητας ζωής των ασθενών με αναπνευστικά νοσήματα και ιδιαίτερα με χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια

Ορισμοί

- ▶ Η ποιότητα ζωής είναι μια σύνθετη έννοια που δεν έχει πλήρως διευκρινιστεί, καθώς κάθε ασθενής μεταφράζει την ποιότητα ζωής με τα δικά του υποκειμενικά κριτήρια. Η σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής αποτελεί ένα ειδικό πεδίο έρευνας, στο οποίο περιλαμβάνονται οι πλευρές της ζωής των ατόμων που επηρεάζονται τόσο από την προσωπική υγεία όσο και από τις δραστηριότητες που στοχεύουν στη διατήρηση ή τη βελτίωση της υγείας. Είναι μια υποκειμενική αντίληψη του επιπέδου υγείας, η οποία επικεντρώνεται στην επίδραση που έχει μια συγκεκριμένη κατάσταση υγείας στην ικανότητα του ατόμου να ζήσει μια ικανοποιητική ζωή. Πρόκειται για μια πολυδιάστατη έννοια με διττό χαρακτήρα, που αφορά στις θετικές και αρνητικές όψεις της ευεξίας και της ζωής και περιλαμβάνει τη σωματική, την ψυχική και την κοινωνική υγεία.
- ▶ Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια: είναι μια ευρεία κατηγορία παθήσεων με κύριες τη χρόνια βρογχίτιδα και το πνευμονικό εμφύσημα. Είναι μία μη ανστρέψιμη κατάσταση που συνδέεται με δύσπνοια και μειωμένη ροή αέρα

Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής

- ▶ Κλίμα και γεωφυσικές συνθήκες τόπου διαμονής.
- ▶ Επίπεδο διαταραχής οικολογικής ισορροπίας.
- ▶ Διατροφικές συνήθειες, τρόπος ζωής.
- ▶ Σωματικές αναπηρίες ή χρόνια νοσήματα.
- ▶ Προσαρμοστικότητα σε νέες συνθήκες.
- ▶ Πολιτιστικό υπόβαθρο.
- ▶ Θρησκευτικές πεποιθήσεις και δοξασίες.
- ▶ Εκπαίδευση και επιμόρφωση.
- ▶ Άγχος για τη ασθένεια ή το θάνατο.
- ▶ Επάγγελμα και περιβάλλον εργασίας.
- ▶ Βαθμός επαγγελματικής εξουθένωσης.
- ▶ Εισόδημα και τρόπος διαμονής - διαχείρισης.
- ▶ Ποιότητα διαθεσίμων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

Εργαλεία μέτρησης ποιότητας ζωής

Τα ερωτηματολόγια γενικού επιπέδου υγείας αξιολογούν συγκεκριμένες πλευρές του επιπέδου υγείας του ατόμου ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου. Είναι πολυδιάστατα εργαλεία τα οποία αξιολογούν τουλάχιστον τέσσερις διαστάσεις υγείας: τη σωματική λειτουργικότητα, την κοινωνική λειτουργικότητα, την ψυχική υγεία, και τις αντιλήψεις γενικής υγείας

Τα ειδικά ερωτηματολόγια χρησιμοποιούνται στη μελέτη μιας μόνο συγκεκριμένης κατάστασης και ταξινομούνται ως εξής:

- Ανά διάσταση: εστιάζουν σε μία μόνο διάσταση υγείας.
- Ανά σύμπτωμα: εστιάζουν σε ένα μόνο σύμπτωμα, π.χ. ημικρανία
- Ανά πληθυσμό: εστιάζουν σε ένα συγκεκριμένο πληθυσμό, όπως οι ηλικιωμένοι ή τα παιδιά.
- Ανά νόσο: μετρούν την ποιότητα ζωής ατόμων που πάσχουν από μία συγκεκριμένη ασθένεια και περιλαμβάνουν ερωτήσεις που αφορούν στα συμπτώματα, στις επιπτώσεις και στη θεραπεία της νόσου, π.χ. χαπ.

Ερωτηματολόγιο ποιότητας ζωής στη χαπ

- ▶ Ερωτηματολόγιο Αεραγωγών (Airways Questionnaire - AQ30/20): μετρά τη σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής στη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια και το άσθμα, με 20 ερωτήσεις που αφορούν στις δραστηριότητες, στα συμπτώματα, στην ψυχική υγεία και στους περιβαλλοντικούς εκλυτικούς παράγοντες.

Αναπνευστικά νοσήματα

- ▶ Πνευμονία
- ▶ Βρογχικό άσθμα
- ▶ Καρκίνος του πνεύμονα
- ▶ Φυματίωση
- ▶ Κυστική ίνωση
- ▶ Χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια

Παράγοντες κινδύνου χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας

- ▶ Κάπνισμα
- ▶ Λοιμώξεις του αναπνευστικού
- ▶ Ατμοσφαιρική - περιβαλλοντική ρύπανση
- ▶ Γενετική επίδραση
- ▶ Οινόπνευμα
- ▶ Βρογχοπνευμονικές λοιμώξεις
- ▶ Αλλεργίες
- ▶ Φύλο
- ▶ Επαγγελματική έκθεση
- ▶ Πνευμονικές παθήσεις στην παιδική ηλικία

Θεραπευτική αντιμετώπιση της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας

- ▶ FACE- C- PAP
- ▶ Οξυγονοθεραπεία
- ▶ Χορήγηση κορτικοειδών

Ο ρόλος του νοσηλευτή

- ▶ Συχνή εκτίμηση αναπνοής ανάλογα με τις ενδείξεις
- ▶ Παρακολούθηση αερίων αρτηριακού αίματος
- ▶ Παρακολούθηση των αποβαλλόμενων και προσλαμβανόμενων υγρών και εκτίμηση των βλεννογόνων
- ▶ Τοποθέτηση ασθενή σε θέση Fowler
- ▶ Ενθάρρυνση του ασθενή να βήχει τουλάχιστον κάθε 2 ώρες
- ▶ Παρατήρηση και καταγραφή της πρόσληψης τροφής
- ▶ Συνεργασία με διαιτολόγο για το σχεδιασμό των γευμάτων
- ▶ Ενημέρωση της οικογένειας σχετικά με τη χαπ
- ▶ Ενθάρρυνση του ασθενή στη διακοπή του καπνίσματος
- ▶ Ενθάρρυνση της οικογένειας στη φροντίδα του ασθενή

Συμπεράσματα/προτάσεις

- ▶ Κατά καιρούς διεξάγονται μελέτες σχετικές με την ποιότητα ζωής ασθενών που πάσχουν από αναπνευστικά νοσήματα και κυρίως για τη χαπ.
- ▶ Το κάπνισμα τόσο το ενεργητικό όσο και το παθητικό είναι ο κύριος παράγοντας ανάπτυξης της χαπ. Ο νοσηλευτής παροτρύνει τον ασθενή να κόψει το κάπνισμα και να το συνδυάσει με ήπια αεροβική άσκηση.
- ▶ Η πλούσια διατροφή σε βιταμίνες κι αντιοξειδωτικά βελτιώνει την πνευμονική λειτουργία.
- ▶ Ο νοσηλευτής ενημερώνει τοόσο τους ασθενείς με χαπ όσο και τις οικογενειές τους, να αποφεύγουν παράγοντες που προδιαθέτουν στην εμφάνιση της νόσου και στην επιδείνωσή της όταν έχει ήδη εμφανιστεί.
- ▶ Πρέπει να παρθούν μέτρα για τη μείωση της επαγγελματικής ρύπανσης
- ▶ Φρόνιμη κρίνεται η διεξαγωγή ερευνών που αντικείμενό τους θα έχουν την επίδραση κι άλλων επιβλαβών παραγόντων, όπως το φύλο

Βιβλιογραφία

- ▶ Buist AS, Vollmer WM, Sullivan SD et al. The Burden of Obstructive Lung Disease Initiative (BOLD): rationale and design. *COPD* 2005; 2:277-83.
- ▶ Burckhard C, Anderson K. Health and quality of life outcomes. London, 2003.
- ▶ Dunn, N.A. (2001). Keeping COPD patient out of the ED., *RN.*, 63 (2), 33-37
- ▶ Ellis H., (1998) Κλινική Ανατομική, Εκδ. Πασχαλίδης, Αθήνα.
- ▶ Forth, C. M. (2002) Pathophysiology: Concepts of altered health states (6th ed.) Philadelphia: Lippincott.
- ▶ Άννα Σαχίνη-Καρδάση, Μαρία Πάνου. (2008), Παθολογική και Χειρουργική Νοσηλευτική, Νοσηλευτικές Διαδικασίες. Εκδόσεις ΒΗΤΑ
- ▶ medical arts. Αθήνα.
- ▶ Ελεζόγλου Α, Δάλλα Σ. Εκτίμηση της Ποιότητας Ζωής Ελλήνων Ασθενών με Ρευματοειδή Αρθρίτιδα, Διπλωματική Εργασία. Πάτρα:ΕΑΠ, 2007.
- ▶ Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία, (2004), Καρκίνος Πνευμόνων Αθήνα.

Σας ευχαριστούμε!